

Allergia-, iho- ja astmaliitto ry
Toimintasuunnitelma
2025

Sisältö

Esipuhe	3
1. Johdanto	4
2. Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminta	5
3. Tieto ja tietoisuus	7
4. Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteet ja sisällöt	11
5. Henkilöstö, hallinto ja talous	13

LIITE 1. Allergia-, iho- ja astmaliiton hallituksen työvaliokunta ja työryhmät

Esipuhe

Toivo on kantava voimavara

Allergia-, iho- ja astmaliiton tehtävänä on parantaa astmaatikkojen, atoopikkojen ja muita ihotauteja sairastavien, allergisten ja palovamman kokeneiden sekä heidän läheistensä elämänlaatua sekä valvoa heidän yhteiskunnallisia oikeuksiaan.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma koskee viimeistä vuotta viisivuotisstrategiakaudella. Liiton strategiakauden tavoitteena on edistää ja tukea ihmisen arjen sujuvuutta sekä toimia aktiivisena ja näkyvänä yhteiskunnallisena vaikuttajana. Toimintasuunnitelman on tarkoitus kuvata sitä, mihin liiton resursseja erityisesti käytetään vuonna 2025. Tavoitteiden ja toiminnan tulisi olla oikein mitoitettuja suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan ja siihen tahoon, johon kulloinkin haluamme vaikuttaa.

Vuosi 2025 tuo mukanaan monenlaisia haasteita, mutta myös mahdollisuuksia. Allergioiden, astman ja ihosairauksien kanssa eläminen vaatii jatkuvaa sopeutumista ja joustavuutta. Sairauksien kanssa arki voi olla ennalta-arvaamatonta, ja monesti pienikin ärsyke voi saada tilanteen muuttumaan hallitusta haastavaksi. Näissä hetkissä toivo, niin henkilökohtaisella kuin yhteisölliselläkin tasolla, on keskeistä. Se antaa voimaa kohdata huomina, ja luo uskoa siihen, että elämä voi muuttua paremmaksi.

Nykyinen aika tuo mukanaan myös omat haasteensa. Monen pitkäaikaissairaana kuormitus on lisääntynyt, kun terveydenhuollon resurssit ovat vähentyneet ja hoitoon pääsy on vaikeutunut. Samalla sosiaaliturvan muutokset, kuten etuuksien kiristyminen, voivat luoda turvattomuutta ja epävarmuutta tulevaisuudesta. Vuoden 2025 valtion budjettileikkaukset, erityisesti STEA-avustuksiin kohdistuvat sopeutukset, osuvat myös meidän järjestöömme. Avustusten väheneminen haastaa toimintamme resursseja ja vaatii meiltä sopeutumista ja uudelleen arviointia siitä, miten voimme edelleen tarjota tukea ja neuvontaa mahdollisimman monille.

Nämä haasteet eivät kuitenkaan vie meiltä toivoa ja uskoa tulevaan. Juuri tällaisina aikoina toisten ihmisten tuki, ymmärrys ja välittäminen korostuvat. Yhteisön voima näkyy pienissä, mutta merkityksellisissä teoissa:

läsnäolossa, kuuntelemisessa ja arjen haasteissa auttamisessa. Sosiaalisen median yhteisöt, vertaistukiryhmät ja yhdistystoiminta tarjoavat myös mahdollisuuksia jakaa kokemuksia ja saada tukea ihmisiltä, jotka ymmärtävät saman sairauden haasteet.

Liitossa teemme työtä pitkäaikaissairaiden puolesta. Tarjoamme tietoa, tukea ja neuvontaa, mutta toimimme myös edunvalvojana. Liitto nostaa esille pitkäaikaissairaiden tarpeet ja haasteet päättäjille sekä tekee työtä yhteiskunnallisen ymmärryksen lisäämiseksi. Liiton järjestämät kurssit, neuvonta, verkkoryhmät ja koulutukset auttavat monia saamaan tarvitsemaansa tukea ja tietoa sairauden hallintaan. Se auttaa ylläpitämään toivoa ja vahvistaa yksilön kokemusta siitä, ettei kukaan ole yksin.

Välittämällä toisistamme ja yhteiskunnallista ymmärrystä lisäämällä voimme yhdessä rakentaa toiveikkaampaa tulevaisuutta, jossa jokainen pitkäaikaissairas voi elää täysipainoista ja onnellista elämää, haasteista huolimatta. Toivo on voimavara, joka vie meitä eteenpäin, ja sen varaan voimme rakentaa entistä vahvemman ja kestävämmän perustan tuleville vuosille.

Lämmin kiitos kaikille liiton jäsenyhdistyksille, jäsenille, vapaaehtoisille, työntekijöille ja yhteistyökumppaneille siitä, että mahdollistatte toivon ja työn allergiaa, ihosairauksia ja astmaa sairastavien ja palovamman kokeneiden sekä heidän läheistensä hyväksi!

Toiveikkain terveisin,
Paula Hellemaa
toiminnanjohtaja

1. Johdanto

Allergia-, iho ja astmaliitto on valtakunnallinen kansanterveys- ja potilasjärjestö, jonka tehtävänä on parantaa allergisten, atooppikkojen ja muita ihotautia sairastavien, astmaatikkojen ja palovamman kokeneiden sekä heidän läheistensä elämänlaatua sekä valvoa heidän yhteiskunnallisia oikeuksiaan.

Liitossa on jäsenyhdistyksiä 43, joista 28 allergia- ja astmayhdistystä, seitsemän atopiayhdistystä ja kahdeksan harvinaisia ihosairauksia ja vaikeita palovammoja edustavia yhdistyksiä. Jäsenyhdistyksissä jäseniä on yhteensä 14 500. Yksittäisten yhdistysten jäsenmäärä vaihtelee 60–1 700.

Allergia-, iho- ja astmaliiton strategiakautta (2021–2025) on jäljellä yksi vuosi. Strategian painopisteiden sisältöjä on kauden aikana avattu viestinnässä monipuolisesti. Erityisesti on korostettu sairastamisen kustannusten aiheuttamaa taakkaa.

Vapaaehtois- ja vertaistoiminnan edellytysten turvaaminen.

Tiedon ja tietoisuuden lisääminen sairauksien vaikutuksista elämänlaatuun.

Sairastavien aseman vahvistaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Pitkäaikaissairauksien aiheuttaman taakan keventäminen.

Strategiakauden viimeinen vuosi käynnistyy.

Uuden strategian valmistelu on aloitettu.

Uuden strategian (2026–) valmistelu on aloitettu. Strategiaprosessin edistämiseksi on perustettu työryhmä, jossa on niin hallituksen, työntekijöiden kuin yhdistystenkin edustajia.

Vuoden 2025 tapahtumissa ja toiminnassa jatkamme panostamista työikäisiin. Tämä näkyy muun muassa kampanjoissa. Lisäksi panostamme monimuotoisuustyöhön muun muassa järjestämällä yhdistyksille koulutusta monimuotoisuuden ja avoimuuden kehittämiseksi. Varmistamme jäsenyhdistysten toiminnan jatkuvuuden ja elinvoimaisuuden. Panostamme yhdessä jäsenyhdistysten kanssa jäsenhankintaan.

Yhdistysten luottamushenkilöiden ja vapaaehtoisten toiminnan tukemisen lisäksi panostamme uusien vapaaehtoisten rekrytointiin niin yhdistysten kuin liiton toiminnan tueksi. Vahvistamme vapaaehtoisten asemaa liiton toiminnassa tarjoamalla erilaisia osallisuuden muotoja.

2. Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminta

Liiton antama jatkuva ja suunnitelmallinen tuki yhdistyksille mahdollistaa parhaat valmiudet yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan ylläpitämiseen muuttuvassa toimintaympäristössä. Liiton jäsenyhdistyskenttä on moninainen. Suuri osa yhdistyksistä toimii alueellisesti, osa valtakunnallisesti. Jokainen jäsenyhdistys, niin pieni kuin suuri, tarvitsee tukea omien tarpeiden mukaan. Liiton tuki helpottaa yhdistysten mahdollisuuksia järjestää toimintaa omille kohderyhmilleen.

Yhdistystoiminnan tuki

Olemme tiiviissä yhteydessä jäsenyhdistyksiin. Järjestöasiantuntijat tapaavat jokaista jäsenyhdistystä 1–3 kertaa vuodessa (yhteensä 75 tapaamista). Tapaamisissa kannustetaan ja motivoidaan yhdistystoimijoita sekä suunnitellaan ja ideoidaan yhdessä heidän kanssaan tulevaa toimintaa alueellisten tarpeiden ja yhdistyksen omien resurssien mukaisesti.

Lisäksi annamme yhdistyksille henkilökohtaista tukea, neuvontaa ja ohjausta puhelimitse, sähköpostitse ja muiden kanavien kautta keskimäärin 2 000 kertaa vuodessa.

Annamme tukea ja kannustusta yhdistyksille muun muassa seuraavissa asioissa:

- yhdistyksen perustoiminta
- toiminnan kehittäminen
- jäsenviestintä ja verkkotoiminta
- talous ja hallinto
- vertaistoiminta
- vapaaehtoisten kanssa toimiminen
- tapahtumien järjestäminen
- yhteistyö muiden yhdistysten ja toimijoiden kanssa
- vaikuttaminen kohderyhmälle tärkeissä asioissa

Yhdistyksen toimintaa voidaan tarvittaessa tukea järjestämällä järjestöasiantuntijan kanssa yhdistystoiminnan kehittämistilaisuus. Siinä käydään läpi yhdistyksen toiminnan onnistumisia ja haasteita sekä kerätään liitolle tietoa yhdistysten tilanteesta ja tukitarpeista. Lisäksi käsitellään liiton kanssa tehtävää yhteistyötä ja tehdään kehittämissuunnitelma tuleviksi vuosiksi.

Järjestämme yhdistyksille koulutus- ja verkostoitumistilaisuuksia verkossa ja kasvokkain. Tärkeimpiä tapahtumia ovat tammikuussa järjestettävä Vuoden startti

sekä syksyllä järjestettävät Syksyn startti ja Järjestöpäivät. Perinteisten koulutuspäivien rinnalla järjestämme verkkokoulutuksia eri teemoilla. Järjestämme myös koulutuksen yhdistystoiminnan perusteista uusille toimijoille.

Järjestämme 10 koulutustilaisuutta (200 osallistujaa):

- yhdistystoiminnan perusteet
- kevään ja syksyn starttipäivät
- Järjestöpäivät
- muu yhdistystoimintaan liittyvä koulutus, esimerkiksi tekoäly ja tietosuoja sekä sekä monimuotoisuuden lisääminen (3 kpl)
- yhdistysten neuvojien koulutus (2 kpl)

Vapaaehtoisten tukeminen

Vapaaehtoisena voi toimia kuka tahansa liiton kohderyhmään tai liiton edistämistä asioista kiinnostunut henkilö. Kannustamme vapaaehtoisia osallistumaan liiton eri toimintojen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Panostamme uusien vapaaehtoisten etsintään, rekrytointiin, ohjaamiseen ja motivointiin. Ohjaamme vapaaehtoisia olemaan aktiivisia myös yhdistyksissä. Lisäksi tuomme esiin vapaaehtoistyön näkyvyyttä ja merkitystä. Vapaaehtoistyön markkinoinnissa ja kehittämisessä hyödynnämme toiminnassa jo mukana olevia vapaaehtoisia.

Vuoden 2025 aikana liiton toiminnoissa on mukana yhteensä 270 vapaaehtoista.

Jäseniä ja vapaaehtoisia sekä heidän kokemustietoaan hyödynnämme eri tavoin: haastateltavina eri medioissa, kampanjoiden sisältötuottajina, webinaarien kokemuspuheenvuoron pitäjinä ja opastekstien kommentoijina (yhteensä 130 vapaaehtoisen työpanos).

Somelähettiläät. Koordinoimme somelähettiläitä (30 kpl) toimimaan aktiivisesti sosiaalisessa mediassa vähintään kuukausittain omaa kokemustaan hyödyntäen.

Vertaistreffien vetäjät. Ohjaamme ja motivoimme vapaaehtoisia (15 kpl) vetämään itsenäisesti vertaistreffejä kasvokkain ja verkossa. Vetäjät osallistuvat myös vertaistreffien kehittämiseen.

Kokemustoimijat. Kannustamme kokemustoimijoita (30 kpl) viemään omaa kokemustietoaan sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoille ja ammattilaisille.

Liikuntavastaavat. Tuemme jäsenyhdistysten liikunta-toiminnan kehittämistä ja toteuttamista muun muassa kouluttamalla liikuntavastaavia ja tuottamalla materiaalia yhdistysten käyttöön.

Järjestämme yhdessä Psoriasisliiton kanssa kaksi vapaaehtoisten kuvaustilaisuutta Ihorauha-kampanjan tarpeisiin. Astmatietoviikon tarpeisiin järjestetään yksi kuvaustilaisuus.

Järjestämme vapaaehtoisille 17 koulutusta ja tapaamista verkossa ja kasvokkain (120 osallistujaa):

- vapaaehtoisten koulutuspäivät (2 vrk)
- Tervetuloa liiton vapaaehtoiseksi -koulutukset (2 kpl)
- vertaistreffien vetäjien tapaamiset (4 kpl)
- somelähettiläiden tapaamiset (7 kpl)
- kokemustoimijoiden tapaamiset (3 kpl)

Vertaistuen ja kohtaamisten mahdollistaminen

Ohjaamme ja tuemme vapaaehtoisia ja yhdistystoimijoita järjestämään verkossa ja kasvokkain vertaistrefejä. Vertaistreffit ovat luottamuksellista matalan

kynnyksen toimintaa, johon on helppo osallistua paikasta riippumatta ilman erillistä hakuprosessia. Varmistamme jäsenyhdistysten kanssa, että liiton moninaiselle kohderyhmälle on tarjolla mahdollisimman kattavasti vertaistrefejä.

Ylläpidämme 19 Facebook-vertaisryhmää, joissa on yhteensä 27 000 osallistujaa. Liiton työntekijät ja vapaaehtoiset ylläpitävät ryhmiä, moderoivat ja ruokkivat keskusteluita sekä ohjaavat tarvittaessa tiedon äärelle. Kokeilemme vertaistuen tarjoamista myös uudella allergiaa, atopiata ja astmaa sairastaville suunnatussa englanninkielisessä Facebook-vertaisryhmässä.

Jäsenrekisteri

Liitto ylläpitää jäsenyhdistysten puolesta jäsenrekisteriä, jonka avulla yhdistykset saavat ajantasaista tietoa omista jäsenistään sekä pitävät yhteyttä jäseniinsä. Rekisterin kautta lähetetään kohdennettuja viestejä jäsenille. Tuemme ja koulutamme yhdistystoimijoita jäsenrekisterin hyödyntämisessä heidän omiin tarkoituksiinsa, ja neuvomme heitä jäsenasioissa.

3. Tieto ja tietoisuus

Liiton keskeinen tehtävä on tuottaa ja välittää tietoa sekä lisätä tietoisuutta allergioista, astmasta, atopiasta, muista ihosairauksista ja palovammoista, niiden kanssa elämisestä sekä niiden vaikutuksista hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Ammatillisesti tuotetun tiedon lisääminen sairauksien vaikutuksista hyvinvointiin mahdollistaa sairastavien tukemisen nykyistä paremmin

Tietoa välitetään kohderyhmille viestinnän ja toiminnan keinoin. Keskeisiä tietoa lisäävät ja välittävät toimintamuodot ovat kurssitoiminta ja viestintä. Tietoisuuden lisäämisessä kohteena on erityisesti suuri väestö.

Tärkeä osa tietoa on kokemustieto. Sitä keräämme, ja analysoimme säännönmukaisesti. Vuoden aikana teemme myös vähintään kaksi eri kohderyhmille suunnattua kyselyä.

Ryhmämuotoiset kurssit

Järjestämme kursseja allergiaa, ihosairauksia ja astmaa sairastaville sekä palovamman kokeneille. Kurssit kohdennetaan eri-ikäisille. Osalle kursseista pääsevät mukaan myös läheiset.

Järjestämme kursseja eri kurssipaikoissa ja verkossa. Kurseilla työskentelee terveydenhuolto-, sosiaali-, liikunta- ja kasvatustalon ammattilaisia. Kurseilla toimitaan ryhmämuotoisesti, ja niiden toteutuksessa hyödynnämme erilaisia teemoja ja menetelmiä kunkin kurssin tavoitteiden ja kohderyhmän tarpeiden mukaan.

Yhteistyökurssit

Hyvinvointia valoihottumaa sairastaville (2 vrk, Valoihottumayhdistyksen kanssa)

Keliakia ja ruoka-aineallergiat (3 vrk, Keliakialiiton kanssa)

Kasvojen alueen iho-ongelmat (avomuotoinen, Helsingin allergia- ja astmayhdistyksen kanssa)

Kurssien ohjelmassa on tietopainotteisia luentoja sekä ryhmämuotoista toimintaa kuten keskustelu-, rentoutus- ja liikuntaryhmiä. Ohjatun vertaistuen ja kokemusten jaon hyödyntäminen on keskeinen osa kurssien sisältöä. Kurssit tarjoavat mahdollisuuden virkistäytyä ja saada voimavaroja arkipäivän elämään. Kurssien ohjelmaa muokataan osallistujien tarpeiden ja tavoitteiden mukaan. Kurseilla esitellään myös yhdistystoiminnan mahdollisuuksia.

Kahdella kurssilla vierailee vapaaehtoinen, ja kahden verkkokurssin sisällön arviointi tehdään vapaaehtoisten kanssa. Kurssitoiminnan sisältöjä kehitetään ja arvioidaan yhdessä vapaaehtoisten kanssa kahdessa, kolmesti kokoontuvassa ryhmässä.

Järjestämme yhteensä 15 kurssia kurssipaikoissa ja 18 kurssia verkossa. Jäsenyhdistysten kanssa järjestämme kaksi kurssia, joista toinen on avomuotoinen. Lisäksi Keliakialiiton kanssa järjestämme yhteistyökurssin. Kurssien pituus on kahdesta neljään vuorokautta, verkkokurssien 3–8 viikkoa. Kolme verkkokurssia (anafylaksia, astma ja atopia) järjestetään neljästi vuoden aikana. Kurseilla on osallistujia yhteensä 586.

Aikuisten ja nuorten kurssit

- Pihisee ja puhisee (2 vrk, astma)
- Jäkälöitymisihosairaudet (2 vrk)
- Hyvinvointia eläkeikään (3 vrk, astma ja/tai atooppinen iho)
- Sujuva arki ja hyvinvointi (2 vrk, astma, allergiat, iho)
- Alopecia (2 vrk)
- Astma ja liikunta (2 vrk)
- Allergisen arki (2 vrk, astma, allergiat, iho)
- Atopia ja uupumus (2 vrk)
- Harvinaiset ihosairaudet (2 vrk)
- Nuori + aikuinen -kurssi (2 vrk, alopecia)

Lapsiperhekurssit

- Astma (2 vrk, kouluikäiset)
- Astma (2 vrk, 3–6-vuotiaat)
- Atooppinen ihottuma (2 vrk)
- Anafylaksia (2 vrk)
- Lapsi + aikuinen -kurssi (2 vrk, mastosytoosi)

Verkkokurssit

- Aidosti atooppinen (atooppinen ihottuma), 4 kurssia
- Pihisee ja puhisee (astma), 4 kurssia
- Siitepölyallergiat
- Alopecia
- Tarkkana kuin porkkana! Anafylaksialapsen läheiset, 4 kurssia
- Astmaatikon painonhallinta, 2 kurssia
- Voimavaroja vaikean palovamman kokeneille
- Kosmetiikka-allergiat

Mediayhteistyö

Vuoden aikana lähetämme 12 mediatiedotetta. Tiedotteiden kohderyhmänä on noin 500 toimittajaa ja toimitusta eri puolelta Suomea. Lisäksi vastaamme 100 toimittajan yhteydenottoon. Välitämme sekä asiantuntijoita että kokemusasiantuntijoita haastateltaviksi.

Mediatiedottamisen ja toimittajayhteistyön painopiste on siirtynyt yhä enemmän sähköiseen mediaan, ja se on muuttunut nopearytmisemmäksi. Esimerkiksi nopea reagoiminen ajankohtaisiin asioihin lehdistötiedotteilla on lisääntynyt.

11.2. Anafylaksiapäivä

28.2. Harvinaisten sairauksien päivä

17.–23.3. Allergiaviikko

5.–11.5. Astmatietoviikko

14.9. Atopiapäivä

13.10. Ruoka-allergiapäivä

27.10.–2.11. Ihoviikko

Kampanjat ja teemapäivät

Liitto järjestää yhdessä yhdistysten kanssa valtakunnalliset Allergia-, Astmatieto- ja Ihoviikko-kampanjat. Ihoviikolla kampanjoimme yhdessä Psoriasisliiton kanssa. Lisäksi järjestämme toimintaa Anafylaksia-, Atopia-, Ruoka-allergia- ja Harvinaisten sairauksien päivinä.

Liitto tekee tunnetuksi kampanjoilla eri sairausryhmiä sekä heidän arjen haasteitaan sekä tarjoaa sairastaville tietoa arkiselviytymisen keinoista ja toimintaa jäsenyhdistysten kanssa.

Järjestämme 6 verkkoluentoa kampanjoiden yhteydessä (1 400 osallistujaa/tallenteen katsojaa). Luennot sisältävät asiantuntijoiden ja kokemusasiantuntijoiden puheenvuoroja sekä tietoa, miten sairastava saa tukea arjen eri haasteisiin. Lisäksi järjestämme kampanjoiden ja teemapäivien yhteydessä kolme tietoisuusaammatilaisille.

Oppaat

Liitosta on saatavilla 28 eri maksutonta diagnoosi- ja muuta opasta. Niistä 22 on suomenkielisiä ja kuusi ruotsinkielistä. Välitämme oppaita tilaajille noin 23 000 kappaletta vuoden aikana. Kaikki oppaat

löytyvät sähköisinä verkkosivuilta. Kolme oppaista on saatavilla ainoastaan tulostettavana pdf-tiedostona. Oppaat sisältävät tietoa sairauksista, niiden hoidosta, yhteiskunnan palveluista sekä kokemuksia sairauden kanssa elämisestä. Uusia tai uusittuja painettuja oppaita tuotamme viisi. Lisäksi teemme digitaalisen Aurinko ja iho -oppaan.

Allergia, Iho & Astma -lehti

Allergia, Iho & Astma -lehti ilmestyy jäsenetuna neljä kertaa vuodessa. Lehden painos on 22 000. Jäsenten ja yhdistysten lisäksi lehti lähetetään noin 5 900 lääkärille, eduskunnan allergia- ja astma- sekä sisäilmaryhmien jäsenille, sairaaloihin, kirjastoihin, sosiaali- ja terveysalan järjestöihin ja yhteistyökumppaneille.

Verkkosivut (allergia.fi)

Ylläpidämme saavutettavaa ja käyttäjäystävällistä verkkosivustoa allergia.fi, jolla vierailee vuodessa noin 900 000 kävijää. Verkkosivujen avulla välitämme monipuolisesti ja kattavasti tietoa allergioista, ihosairauksista, astmasta, palovammoista sekä niiden kanssa elämisestä. Uudistamme verkkosivut.

Sosiaalinen media

Ylläpidämme neljää sosiaalisen median kanavaa: Facebook, Instagram, LinkedIn ja YouTube. Näillä on seuraajia yhteensä 25 000. Lisäksi liiton harvinais-toiminnalla on oma Facebook-sivunsa. Sosiaaliseen mediaan tuotamme sisältöä ajankohtaisista aiheista sekä kohderyhmien sairauksista ja terveyden edistämisestä. Tuotamme myös vertaistuellista sisältöä, ja otamme kohderyhmää mukaan sisällöntuotantoon.

Neuvonta ja ohjaus

Liitosta saa neuvontaa ja ohjausta allergioiden, ihosairauksien ja astman kanssa elämiseen. Yleisimmät teemat ohjauksessa ovat omahoito, sairauden kanssa jaksaminen sekä palveluiden ja tukien hakeminen. Neuvonnan yhteydessä kartoitamme myös muita tuen tarpeita. Lisäksi ohjaamme yhteydenottajia oikealle viranomaiselle sekä vertais- ja vapaaehtoistoimintaan. Neuvontakontakteja on yhteensä noin 1 000. Tuotamme 3 lyhyttä tietoisuuskuviodia ajankohtaisista neuvonnan aiheista.

Ammattihenkilöstön infotilaisuudet

Järjestämme sote-ammattilaisille verkossa kolme infotilaisuutta, joissa kerromme ajankohtaista tietoa kohderyhmistämme sekä kokemustietoa sairastavien arjesta. Tilaisuuksilla on 1 000 osallistujaa ja tallenteen katsojaa.

Luontoterveyden osaamiskeskus

Luontoterveyden osaamiskeskus toimii Imatralla. Sen toimintaa tukee muun muassa Etelä-Karjalan liitto.

Osaamiskeskuksessa keräämme ja tuotamme tietoa luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista. Välitämme luontoterveystietoa monikanavaisesti. Järjestämme kaksi luontoterveyden teemoja käsittelevää webinaaria ja julkaisemme uutiskirjettä. Verkkosivuillemme kootaan luontoterveystietoa ja -toimijoita koskevaa tietoa.

Toteutamme Astmabarometrin yhteistyössä muun muassa Hengitysliiton kanssa. Käynnistämme Luontoterveyden laatumerkkijärjestelmän. Luontoterveysmerkillä yritys tai yhteisö voi osoittaa osaamisensa luontoterveyden edistäjänä.

Teemme siitepölyseurantaa ja siihen liittyvää tiedotusta Turun yliopiston valtakunnalliseen verkostoon kuululla Imatran mittauspisteellä.

**ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO**

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**LAB University of
Applied Sciences**

**Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus**

LUOPAKE

Toimimme kahdessa hankkeessa. Luontoterveyttä varhaiskasvatukseen -hanketta tukee Etelä-Karjalan liiton Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman (AKKE) -rahoitus. Lappeenrannassa ja Lahdessa toimivan LAB-ammattikorkeakoulun hallinnoiman Luontolähtöisten palveluiden kehittämishankkeen tuki tulee Euroopan maaseuturahastosta.

Tarjoamme asiantuntijapalveluita luennointiin, luontopahtumiin ja hankkeiden toteuttamiseen.

Kehitämme Kansallista luontoterveysohjelmaa, joka yhteistyöllä etsii ratkaisuja lisätä ihmisen ja luonnon välistä vuorovaikutusta molempien hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Happihypely-hanke

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman Happihypely-hankkeen (2023–2025) tavoitteena on kannustaa ikääntyviä liikunnan pariin. Hanke järjestää kaikille avoimia liikuntahetkiä, joiden yhteydessä ulkoillaan ja tutustutaan erilaisiin liikuntalajeihin. Hanke kouluttaa toimintaan mukaan liikunnasta kiinnostuneita vapaaehtoisia, jotka voivat toimia vertaisliikuttajina ja järjestää liikunta-aiheisia tapaamisia. Hanke päättyy toukokuun lopussa. Viimeisellä puolivuotiskaudella siinä panostetaan toiminnan arviointiin ja jatkuvuuden varmistamiseen.

4. Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteet ja sisällöt

Hyvinvointialueet ovat toimineet lähes kaksi vuotta. Sujuvat hoitopolut ja oikein kohdentuvat palvelut antavat parhaan perustan hyvälle ja sujuvalle arjelle. Liitto tuo esiin toiminnassaan kohderyhmien haasteita ja vaikuttaa siihen, että niitä saataisiin muutettua tai poistettua.

Tietoa kohderyhmän tarpeista vahvistamme keräämällä kokemustietoa muun muassa kyselyillä ja tekemällä yhteenvetoja esimerkiksi verkkovertaisyryhmä- ja kursilla käydyistä keskusteluista. Tietoa hyödynnämme toiminnan kehittämisessä. Kokemustietoa tuomme vahvasti esille myös viestinnän avulla.

Alueellista vaikuttamistoimintaa vahvistamalla pyrimme vaikuttamaan käytännössä kohderyhmän asemaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaana. Valtakunnallinen ja alueellinen yhteistyö muiden järjestöjen, toimijoiden ja viranomaisten kanssa mahdollistaa tehokkaammin oman asian edistämisen.

Vaikuttamistoiminta

Annamme lausuntoja ja kannanottoja keskeisiin lakiehdotuksiin ja ajankohtaisiin asioihin.

Järjestämme kahdeksan alueellista luentoa sosiaaliturvasta, sairauksien kanssa elämisestä sekä palvelu- ja hoitopolkujen haasteista (100 osallistujaa). Niiden yhteydessä vierailimme mahdollisuuksien mukaan paikallisten yhdistystoimijoiden kanssa sairaalassa ja tapaamme henkilökuntaa sekä keskustelemme kunkin alueen haasteista.

Tuotamme tietoa yhdistyksille mahdollisuuksista vaikuttaa alueellisesti sote-uudistuksen edistämiseen. Autamme yhdistyksiä vahvistamaan osaamistaan vaikuttamisessa. Tuotamme strategiasta ja liiton vaikuttamistyöstä materiaalia yhdistyksille sekä liiton lehteen ja nettisivuille. Aktivoimme jäsenistöä tunnistamaan omat oikeutensa ja toimimaan tavoitteiden edistämiseksi esimerkiksi liiton kampanjoiden yhteydessä.

Verkostoyhteistyö

Liitto tekee yhteistyötä eri järjestö- ja viranomaisverkostojen kanssa. Keskeisinä verkostoina ja yhteistyökumppanina ovat eduskunnan astma- ja allergia- sekä sisäilmaverkostot ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kattojärjestö SOSTE. Verkostoyhteistyöllä edistämme muun muassa kansallisten ohjelmien (allergiat, harvinaissairaudet) tavoitteita ja oman strategian painopisteiden sisältöjä.

Liitto on mukana tai jäsenenä muun muassa seuraavissa kansallisissa verkostoissa:

- Harvinaiset-verkosto
- Hengitysterveysohjelmaa 2020–2030 valmisteleva työryhmä
- Soveltavan liikunnan järjestöfoorumi / Liikuntatieteellinen Seura ry (LTS)
- Kansallisen Sisäilma ja Terveys -ohjelman sihteeristö
- Kokemustoimintaverkosto
- Potka, Potilas- ja kansanterveysjärjestöjen verkosto, SOSTE ry
- Savuton Suomi 2030 -verkosto
- Terveiden edistämisen verkosto, SOSTE ry

Jatkamme Astmabarometrin valmistelua yhdessä Hengityслиiton ja muiden toimijoiden kanssa. Hengityслиiton kanssa edistämme ja kehitämme astman ensi-töpäivien järjestämistä sairaaloissa.

Järjestämme kolmen järjestön (Reumaliitto, IBD ja muut suolistosairaudet ry, Psoriasisliitto) kanssa kolme alueellista vaikuttamistilaisuutta (osallistujia yhteensä 150). Lisäksi teemme viestinnällistä yhteistyötä yhteisistä alue- ja kuntavaaliteeseistä.

Teemme säännöllistä yhteistyötä Kuluttajaliiton, Ruokaviraston, Mara ry:n ja Päivittäistavara-kauppa ry:n, Keliakialiiton sekä Pirkanmaan Allergia- ja Astmayhdistyksen kanssa ruoka-allergia-asioissa. Helsingin Allergia- ja Astmayhdistyksen kanssa teemme yhteistyötä kosmetiikka-allergioihin liittyen.

Vates-säätiön kanssa tuotamme verkkosivuille yhteistä materiaalia astmaatikkojen asemasta työelämässä.

Kansainvälinen toiminta

Liitto on mukana keskeisimmissä kansainvälisissä järjestöissä ja verkostoissa. Kansainväliseen yhteistyöhön osallistuminen muun muassa mahdollistaa vaikuttamisen kansainvälisten säädösten ja sopimusten valmistelutyöhön.

Keskeisimmät kansainväliset yhteistyöverkostomme:

- EFA (European Federation of Allergy and Airways Diseases Patients' Associations)
- ELF (European Lung Foundation)
- NAO (Nordiska Astma Allergiorganisationen)
- GAAPP (Global Allergy and Asthma Patient Platform)
- EURORDIS (European Organisation for Rare Diseases)
- ANEC (European Association for the Coordination of Consumer Representation in Standardisation)
- EAACI (European Academy of Allergy & Clinical Immunology)

Kehittäminen

Keräämme toimintaa kuvaavia tilastoja, palautteita sekä kumppaneiden, vapaaehtoisten ja työntekijöiden näkemyksiä. Teemme kahdesti analyysin kertyneistä tiedoista.

Järjestämme kolme henkilökunnan kehittämispäivää, joissa arvioimme toimintaamme. Teemme suunnitelman strategian edistämisestä vuoden aikana ja sen vaikutuksista toimintaamme. Teemme tarvittavia kyselyitä kohderyhmillemme.

Järjestämme kaksi avointa verkkotilaisuutta, joissa käsitellään tulevan strategian sisältöjä (30 osallistujaa).

Päivitämme vuosittain liiton vastuullisuusohjelmaa.

Jatkamme yhdessä yhdistystoimijoiden kanssa arviointia siitä, mitkä ovat yhdistysten tuen tarpeet suhteessa liiton resursseihin. Teemme paremmin tunnetuksi kohderyhmämme tarpeiden moninaisuutta. Teemme suunnitelman liiton henkilöresurssien kohdentamisesta alueille.

Kannustamme jäsenyhdistyksiämme verkostoitumaan muiden yhdistysten kanssa sekä jakamaan kokemuksia hyvistä toimintamuodoista esimerkiksi verkossa. Jalkautamme osallistamisen malleja yhdistyksiin.

Allergiatunnus

Liitto myöntää Allergiatunnuksen käyttöoikeuden puolueettomasti tutkituille tuotteille ja palveluille. Tutkimuksin osoitetaan, että tuotteet eivät sisällä hajusteita eikä yleisesti herkistäviä tai ärsyttäviä aineita tai niiden pitoisuuksia. Kodinkoneissa ja rakennus-, remontointi- ja sisustusalaan liittyvissä asioissa tunnus on osoitus siitä, että niiden avulla voidaan vaikuttaa sisäilman laatuun.

5. Henkilöstö, hallinto ja talous

Allergia-, iho- ja astmaliitto on arvostettu työpaikka, jossa osaava ja motivoitunut henkilöstö tekee työtä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja muiden vapaaehtoisten toimijoiden kanssa.

Strategian toteutuminen edellyttää henkilöstön osaamisen ja asiantuntemuksen lisäämistä strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Henkilöstö

Liiton resurssit ovat 18,5 henkilötyövuotta. Vuoden aikana kehitämme henkilöstön työnjakoa ja oman työn nivoutumista muiden työtehtäviin. Vahvistamme henkilöstön osaamista sekä järjestön sisäisellä että ulkopuolisella koulutuksella. Henkilöstölle pidämme säännöllisesti kehityskeskusteluja ja työhyvinvointipäiviä. Työnohjausta tarjoamme tarpeen mukaan.

Hallinto

Vuosittain 6–8 kertaa kokoontuva hallitus seuraa ja arvioi liiton toimintaa säännöllisesti. Vuonna 2025 pidämme kaksi hallituksen ja henkilöstön yhteistä kehittämispäivää, joissa käsitellään strategian toimeenpanoa, toiminnan suuntaamista sekä arvioidaan toimintaa. Hyödynnämme hallituksen jäsenten asiantuntemusta liiton toiminnan kehittämisessä. Jatkamme toiminnan seuranta- ja arviointikäytäntöjen kehittämistä. Täsmennämme erityisesti tavoite-tulos-vaikutusketjuja sekä seurantatiedon keräämisen keinoja ja mittareita.

Talous

STEA-avustusten määrärahat pienenevät vuonna 2025. Suurin osa leikkauksista kohdistuu hankeavustuksiin, joita myönnetään ensi vuonna vähemmän kuin aiempina vuosina. Järjestöjen niin sanottuun yleisavustukseen kohdistuu vuonna 2025 18–21 miljoonan euron säästöt. 304 miljoonan euron avustusmäärä laskee noin 284 miljoonaan euroon. Sopeutukset koskevat noin viidesosaa STEA-avustusta tänä vuonna saavista järjestöistä. Sopeutuksesta 8,4 miljoonaa euroa toteutetaan leikkaamalla euromääräisesti yleisavustusten (Ay) ja kohdennettujen yleisavustusten (Ak) avustustasoa porrastetusti.

Sosiaali- ja terveysministeriön esityksen mukaan liiton yleisavustukseen kohdistuisi 11 prosentin ja kohdennettuun yleisavustukseen (kurssitoiminta) 2 prosentin leikkaus verrattuna vuoden 2024 tasoon. Jäsenjärjestöavustukseen ei olisi tulossa leikkausta. STEAn ohjeituksen mukaan avustusta vuodelle 2025 on kuitenkin haettu tarpeen mukaan. Vuosien 2026 ja 2027 osalta STEAn avustusesitystä ei ole odotettavissa joulukuussa vuoden 2025 esityksen yhteydessä, vaan sen odotetaan valmistuvan vuoden 2025 aikana.

Liiton toimintaedellytykset turvataan pitämällä talous tasapainossa pitkäjänteisesti siten, että toimintakulut eivät ylitä tuottojen määrää. Muutoksiin reagoidaan herkästi tarvittavin toimenpitein. Omavarainhankintatuottojen arvioidaan kasvavan maltillisesti. Varainhankintaa monipuolistetaan muun muassa kehittämällä Luontoterveysmerkki.

LIITE 1.

Allergia-, iho- ja astmaliiton hallituksen työvaliokunta ja työryhmät

Allergia-, iho- ja astmaliiton hallitus on valinnut keskuudestaan työvaliokunnan. Lisäksi se on nimittänyt avukseen työryhmiä.

Työvaliokunta

Tapani Tulkki, liittohallituksen puheenjohtaja
Ilpo Hakula, liittohallituksen varapuheenjohtaja
Marja Leena Kärkkäinen, liittohallituksen jäsen
Timo Petäjävesi, liittohallituksen jäsen
Paula Hellemaa, liiton toiminnanjohtaja, työryhmän sihteeri

Työryhmät

Asiantuntijakilta

Puheenjohtaja, liittohallituksen jäsen Pekka Jousilahti, tutkimusprofessori, LT, erikoislääkäri, yleislääketiede
Tuula Vasankari, pääsihteeri, LT, professori, erikoislääkäri, keuhkosairaudet
Tari Haahtela, emeritusprofessori, LT, erikoislääkäri, keuhkosairaudet ja allergologia
Anne Karvonen, TtM (terveystaloustiede), FT (ympäristöterveydenhuolto) ja dosentti Itä-Suomen yliopistossa (ympäristöepidemiologia).
Kimmo Saarinen, filosofian tohtori, biologi
Kati Palosuo, LT, erikoislääkäri, lastentaudit ja allergologia
Johanna Mandelin, LT, erikoislääkäri, ihotaudit ja allergologia
Jere Reijula, LT, erikoislääkäri, keuhkosairaudet ja allergologia

Katariina Ijäs, liiton asiantuntija, työryhmän sihteeri
Paula Hellemaa, liiton toiminnanjohtaja
Tapani Tulkki, liiton puheenjohtaja

Allergiatunnustyöryhmä

Harri Alenius, molekyyli toksikologian professori
Matti Hannuksela, emeritusprofessori, ihotautien erikoislääkäri
Päivi Kousa, filosofian tohtori, luonnontieteiden opettaja, kemisti, farmaseutti
Olli Seppänen, LVI-tekniikan professori
Jarkko Valjakka, filosofian tohtori, biolääketiede
Kia Bertula, teknillisen fysiikan tohtori, molekyyli materiaali
Sanna Mikkola, tekniikan tohtori, kemian tekniikka
Hanna Kajander, diplomi-insinööri, materiaalitekniikka

Niki Malmroos, työryhmän koollekutsuja, sihteeri
Paula Hellemaa, liiton toiminnanjohtaja

Laillisuustyöryhmä

Hannu Kokko, liittohallituksen jäsen, työryhmän puheenjohtaja, lakimies
Kyösti Vesterinen, kutsuttu asiantuntija, lakimies
Tapani Tulkki, liiton puheenjohtaja
Paula Hellemaa, liiton toiminnanjohtaja, työryhmän sihteeri

Tarvittaessa kutsuttuna Ville Hoikkala, lakimies.

Sijoitustyöryhmä

Hannu Kokko, liittohallituksen jäsen, työryhmän puheenjohtaja, lakimies
Pekka Mölsä, kutsuttuna asiantuntijana
Sirpa Pajunen, liiton hallintopäällikkö
Mari Ojala, talousvastaava

Puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja osallistuvat tarvittaessa työryhmän kokouksiin.

Strategiatyöryhmä

Tapani Tulkki, liiton puheenjohtaja, työryhmän puheenjohtaja
Camilla Bonden, Helsingin Allergia- ja astmayhdistyksen toiminnanjohtaja
Minna Mikkela, Hämeen allergia-, iho- ja astmayhdistys
Risto Heikkinen, liiton erityisasiantuntija, työryhmän sihteeri
Paula Hellemaa, liiton toiminnanjohtaja
Paula Lehtomäki, liiton järjestöasiantuntija